

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

Quicksan Natuurwetgeving Hoogeveenseweg 17 te Benthuizen

Quicksan Natuurwetgeving Hoogeveenseweg 17 te Benthuisen

Aeres Milieu Projectnummer : AM20519
Status rapport : Definitief (versie 2)
Datum : 20 september 2022

Opdrachtgever : Accent Adviseurs
Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven

Opgesteld door :
Paraaf :

Gecontroleerd door :
Paraaf :

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	4
2.	WET- en REGELGEVING.....	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden.....	5
2.3	Natuurnetwerk Nederland.....	6
2.4	Beschermde planten en dieren.....	6
3.	WERKWIJZE.....	8
3.1	Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden.....	8
3.2	Werkwijze quickscan.....	8
4.	BESCHERMDE NATUURWAARDEN.....	9
4.1	Beschrijving plangebied.....	9
4.2	Natura 2000-gebieden.....	11
4.3	Natuurnetwerk Nederland en weidevogelgebieden.....	11
4.4	Beschermde planten en dieren.....	13
5.	MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN.....	16
5.1	Natura 2000.....	16
5.2	Natuurnetwerk Nederland en weidevogelgebieden.....	16
5.3	Beschermde planten en dieren.....	16
6.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
6.1	Natura 2000.....	19
6.2	Natuurnetwerk Nederland.....	19
6.3	Beschermde planten en dieren.....	19
	LITERATUUR.....	22

Bijlage:

- 1 Toelichting per beschermingsregime

1. INLEIDING

In opdracht van Accent Adviseurs heeft Aeres Milieu B.V. in samenwerking met Faunaconsult B.V. een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op de locatie:

Adres onderzoekslocatie	: Hoogeveenseweg17 te Benthuisen
Gemeente	: Alphen aan den Rijn
Kadastrale registratie	: Benthuisen, sectie D, nummers 832, 833, 687, 834,835, 760.
Oppervlakte	: 67.517 m ² (gedeeltelijk)
Huidige bestemming	: Agrarisch bedrijf
Toekomstige bestemming	: Wonen, bed en breakfast

Een voormalig agrarisch bedrijf met een woning wordt heringericht als locatie met bed & breakfast-appartementen. De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wnb. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2. WET- en REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wnb), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura 2000-gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wnb wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wnb.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wnb niet is veranderd.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven – de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wnb niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken;

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wnb);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wnb). Hieronder vallen onder meer de 'algemene' soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wnb niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016a en 2016b). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wnb) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

Op het elektriciteitsgebouwtje na (dit valt feitelijk buiten het plangebied), wordt alle bebouwing gesloopt. De opgaande vegetaties op en rond het erf worden verwijderd, maar de weilanden met de rijen knotbomen blijven behouden. In het plangebied worden bed & breakfast-woningen gerealiseerd. Een ontwerp van de voorgestane inrichting is nog niet voorhanden.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 24 november 2020 heeft Faunaconsult B.V. het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Alle gebouwen in het plangebied zijn daarbij van binnen en buiten met behulp van een zaklamp, ladder en boomcamera geïnspecteerd. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (www.natura2000.nl/gebieden);
- RAVON (www.ravon.nl);
- FLORON (www.floron.nl);
- SOVON (www.sovon.nl);
- Zoogdierversameniging (www.zoogdierversameniging.nl);
- NDFF Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl).

4. BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 4.1.1) bevat een erf met een sterk vervallen boerderijwoning (zie grote foto op pagina 2), een loods (zie figuur 4.1.2), enkele ingestorte gebouwen (zie figuur 4.1.3) en grote delen met braamopslag etc. (zie figuur 4.1.4). Ten westen van het erf bevindt zich een hakhoutbosje (zie figuur 4.1.5) en aan drie zijden rond het erf en hakhoutbosje ligt een weiland, dat veel knotbomen (zie foto rechtsonder pagina 2) bevat. In het plangebied bevinden zich de volgende gebouwen:

1. De vervallen boerenwoning (zie grote foto op pagina 2 en figuur 4.1.1);
2. De loods (zie figuur 4.1.2).

Het plangebied ligt in het buitengebied van Benthuisen en maakt deel uit van een lint van (voormalige) agrarische bedrijven aan de Hogeveenseweg. Ten zuiden van het plangebied ligt de golfbaan.

Figuur 4.1.1. Het plangebied (rood omlijnd). Bron: Bing Maps.

Figuur 4.1.2. Links en rechts: De loods.

Figuur 4.1.3. Twee ingestorte gebouwen.

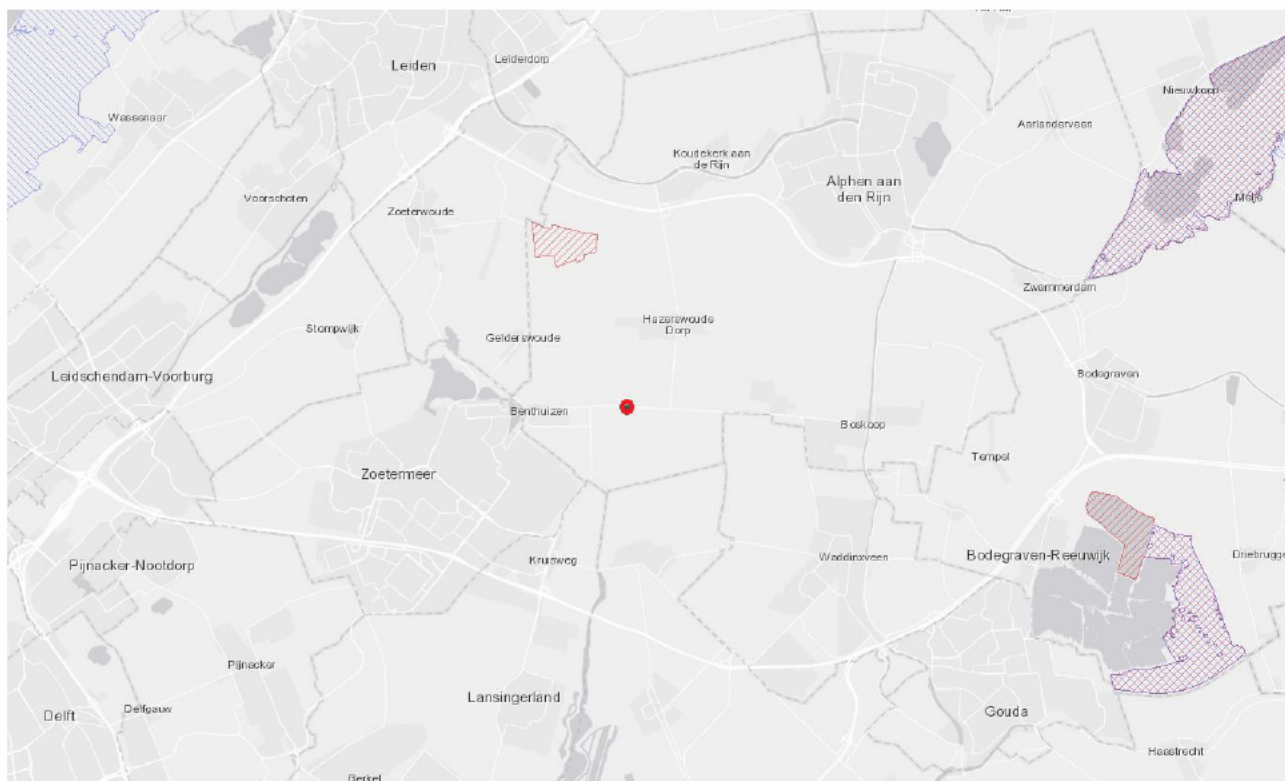
Figuur 4.1.4. Links: Braamopslag in de deels ondergelopen wei. Rechts: Braamopslag op een hoop stenen.

Figuur 4.1.5. Links en rechts: Het hakhoutbosje.

4.2 Natura 2000-gebieden

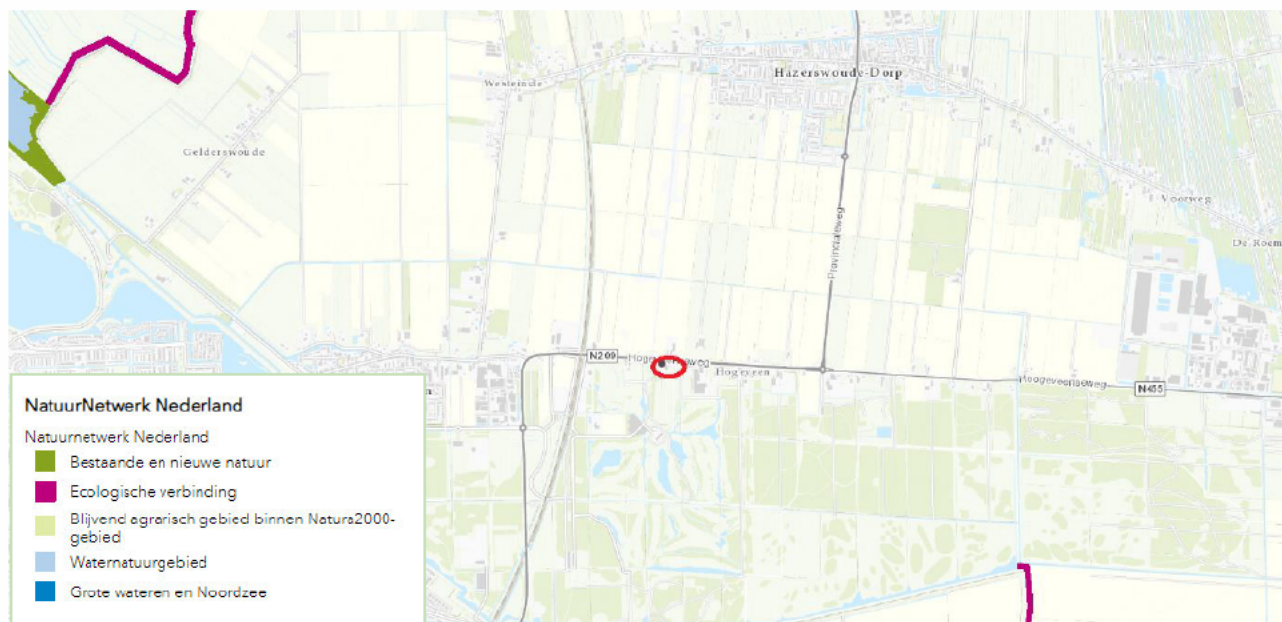
Natura 2000-gebied 'De Wilck' is het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, op een afstand van 3,81 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura-2000 gebieden (rood en blauw gearceerd). Bron: Natura 2000 Network Viewer.

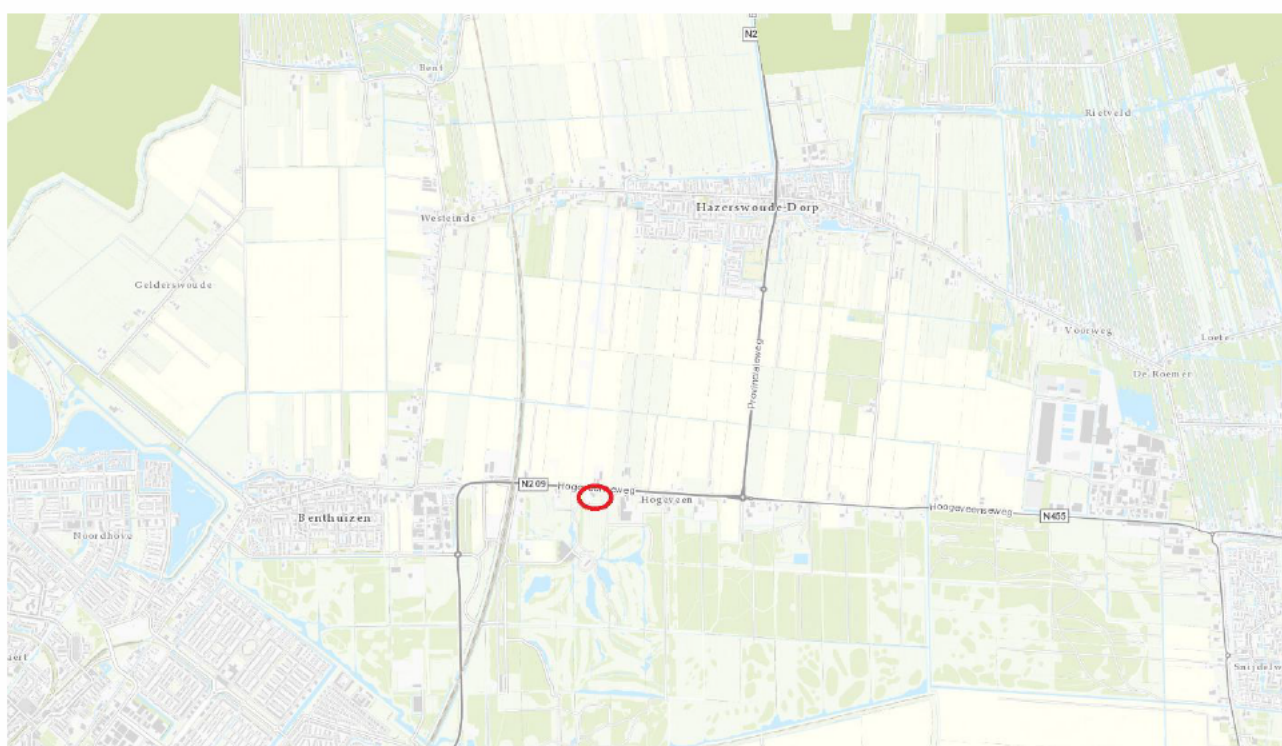
4.3 Natuurnetwerk Nederland en weidevogelgebieden

Op 2,68 kilometer ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Dit bestaat uit het beheertype 'ecologische verbinding' (zie figuur 4.3.1).

Figuur 4.3.1. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het NNN. Bron: website Provincie Zuid-Holland.

De provincie Zuid-Holland heeft in de omgevingsverordening belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling een significante aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad, of karakteristieke landschapselementen, is het provinciale compensatiebeleid van toepassing zoals vastgelegd in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013). De afstand tussen het plangebied en het dichtstbij zijnde weidevogelgebied bedraagt meer dan 3000 meter (zie figuur 4.3.2).

Figuur 4.3.2. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van belangrijke weidevogelgebieden (donkergroen weergegeven).

4.4 Beschermde planten en dieren

Tijdens het veldbezoek werden in en rond het plangebied de volgende vogelsoorten waargenomen: kauw, halsbandparkiet en torenvalk. Het dak van de voormalige boerderijwoning is deels ingestort, ook zijn er ramen die stuk zijn (zie figuur 4.4.1). In de te slopen gebouwen zijn geen kerkuilenbraakballen, steenmarteruitwerpselen, vleermuizenuitwerpselen o.i.d. aangetroffen en volgens Rien van de Vorm (uilenwerker van Natuur- en Vogelwacht Rotta) broedt er al minstens 5 jaar geen kerkuil meer in de loods (voorheen hing er een kerkuilennestkast). Vanwege de zeer onoverzichtelijke situatie is het mogelijk dat er in de te slopen gebouwen vleermuizenverblijven aanwezig zijn. Onder de dakpannen op de boerderijwoning is geen ruimte wegens ingevallen blad (zie figuur 4.4.2) en het dak van de loods is enkelwandig. Vanwege de vele beschadigingen in de daken en gevels van de boerderijwoning en de loods, is het echter mogelijk dat er tijdens het broedseizoen vogels als huismus, spreeuw, gierzwaluw, witte kwikstaart, koolmees, pimpelmees, zwarte roodstaart, etc. in de gebouwen broeden.

Figuur 4.4.1. Meerdere ramen in de voormalige boerderijwoning zijn stuk.

Figuur 4.4.2. Wegens de grote hoeveelheid blad in de goten is het uitgesloten dat hier huismusnesten of gierzwaluwnesten aanwezig zijn. Elders in de daken kan dit wel.

Volgens Piet Groen (eigenaar) en Rien van de Vorm broedt er al jarenlang een koppel steenuilen op het terrein; aanvankelijk in een van de twee steenuilennestkasten, maar sinds drie jaar in één van de holle knotwilgen (zie figuur 4.4.3 en foto rechtsonder pagina 2). Verder is er in het plangebied een steenuilennestkast aanwezig (zie figuur 4.4.4) waarin tot nog toe geen steenuil heeft gebroed. Het is daarnaast uiteraard mogelijk dat in één of meerdere holle knotwilgen vleermuisverblijven aanwezig zijn.

Figuur 4.4.3. Links: de steenuilennestkast waarin vier jaar geleden nog steenuilen broeden. Rechts: de knotwilg waarin de laatste drie jaar jaarlijks steenuilen hebben gebroed.

Figuur 4.4.4. Steenuilennestkast waarin nog geen steenuilen hebben gebroed.

Overige algemene zoogdieren zoals de veldmuis, de wezel en de hermelijn kunnen eveneens in het plangebied voorkomen (zie tabel 4.4). Waarschijnlijk broeden er in het broedseizoen ook algemeen voorkomende vogels zoals de merel in de opgaande vegetaties in het plangebied.

In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen. Rond het plangebied liggen watergangen, die onderling zijn verbonden en ook met groter water in verbinding staan. Omdat hierin waarschijnlijk vis aanwezig is, zijn deze wateren minder geschikt als voortplantingswater voor strenger beschermde amfibieën. Wateren die als voortplantingswater voor amfibieën kunnen dienen, zijn in het plangebied zelf afwezig; het onder gelopen weiland dat in figuur 4.1.4 is te zien is ondiep en het valt jaarlijks al in het voorjaar droog. In de directe omgeving van het plangebied komen rugstreeppadden voor. Het is daarom niet geheel uitgesloten dat deze soort zich (sommige jaren) in het ondergelopen weiland voortplant en een landhabitat heeft in de bergen puin (zie figuren 4.1.3 en 4.1.4). Het is niet aannemelijk dat andere strenger beschermde amfibieënsoorten (delen van) het plangebied als landhabitat gebruiken. Algemene amfibieën kunnen wel in het plangebied voorkomen. Reptielen zijn afwezig en andere soorten, die beschermd zijn onder de Wnb, zijn niet te verwachten in het plangebied. De ringslang is de laatste 10 jaar niet waargenomen in het uurhok waar ook het plangebied van uitmaakt. Tabel 4.4 geeft de beschermde soorten weer die (mogelijk) een vaste voortplantings- of rustplaats in het plangebied hebben.

Nederlandse en wetenschappelijke naam	Vogels met strenger beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)			X
Rosse woelmuis (<i>Myodes glareolus</i>)			X
Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)			X
Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)			X
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)			X
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)			X
Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)			X
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)		X	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)		X	
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)		X	
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)		X	
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)*	X		
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)**	X		
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)***	X		
Diverse tabel 5 vogelsoorten***	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Rugstreeppad (<i>Bufo calamita</i>)		X	

Tabel 4.4. (potentieel) in het plangebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wnb is eveneens weergegeven.

* Nesten van de steenuil zijn jaarrond beschermd. De steenuil heeft een nest in een holle knotwilg, maar broedt niet in de te slopen gebouwen.

** Nesten van gierzwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Beide soorten broeden mogelijk in de te slopen gebouwen.

*** Nesten van tabel 5 soorten zijn niet jaarrond beschermd, maar er dient voldoende nestgelegenheid in de omgeving aanwezig te blijven. In de holle knotbomen broeden mogelijk soorten als spreeuw, bonte vliegenvanger, boomkruiper, koolmees en pimpelmees. In de te slopen gebouwen broeden mogelijk soorten als zwarte roodstaart en een aantal van hiervoor genoemde soorten.

5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

5.1 Natura 2000

Door de voorgenumen werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal; bovendien ligt het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied 'De Wilck' op een afstand van 3,81 kilometer van het plangebied. Vanwege de afstand verwachten wij van de voorgenumen werkzaamheden geen directe effecten op Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied 'De Wilck' bevat géén stikstofgevoelige habitattypes. Natura 2000-gebieden die stikstofgevoelige habitats hebben, liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied. De sloop van de bestaande bebouwing, de bouw en het gebruik van de nieuwe woningen en de nieuwe verkeersbewegingen zullen leiden tot wat stikstofuitstoot. De nieuwe woningen zullen echter niet op het gas worden aangesloten. Vanwege de afstand tussen de Natura 2000-gebieden en de beperkte ingreep in het plangebied verwachten wij echter geen significant effect op bovengenoemde (en verder van het plangebied gelegen) Natura 2000-gebieden.

5.2 Natuurnetwerk Nederland en weidevogelgebieden

Het plangebied ligt op 2,68 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Vanwege de afstand tussen het NNN en het plangebied verwachten wij dat de plannen geen effect op het NNN zullen hebben. Belangrijke weidevogelgebieden liggen op meer dan 3000 meter afstand. Vanwege deze afstand verwachten we geen negatieve effecten.

5.3 Beschermde planten en dieren

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Bij de werkzaamheden kunnen voortplantings- of rustplaatsen van de rugstreeppad worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Tijdens het broedseizoen broeden er mogelijk tabel 5 soorten als spreeuw, pimpelmees, koolmees en zwarte roodstaart in de te slopen gebouwen. Op de laatstgenoemde soort na, kunnen deze voor het broeden in de holle knotbomen terecht (deze blijven immers behouden). Voor de meeste tabel 5 soorten is er dus voldoende alternatieve broedgelegenheid aanwezig. Indien er in de te slopen gebouwen zwarte roodstaarten broeden, dan kan de sloop er toe leiden dat er te weinig broedgelegenheid voor de soort aanwezig blijft. Als de gebouwen tijdens het broedseizoen worden vernietigd, kan het leiden tot vernietiging van vogelnesten en sterfte van eieren en/of jonge vogels.
- In de te slopen gebouwen bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde vogelnesten van huismus en gierzwaluw. De sloop van de bebouwing leidt dus mogelijk tot het vernietigen van dergelijke nesten. Tijdens het broedseizoen kan het leiden tot sterfte van jonge huismussen/gierzwaluwen en/of hun eieren.

- In de opgaande vegetatie in het plangebied bevinden zich in het broedseizoen mogelijk (beschermde) vogelnesten. Als de opgaande vegetatie tijdens het broedseizoen wordt verwijderd, kunnen broedende vogels worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang zijn achtergelaten en eieren kunnen te lang niet zijn bebroed) of vernietigd. Ook kan het leiden tot sterfte van eieren en jonge vogels.
- Eén van de knotwilgen bevat een steenuilennest (zie figuur 4.4.3). De weilanden, knotbomen en de braamstruwelen fungeren als leefgebied van de steenuil. De twee steenuilennestkasten fungeren waarschijnlijk als roestplaats, maar niet als nestlocatie. De voorgenomen plannen (slopen van de gebouwen, nieuwbouw en in gebruik name van een bed & breakfast) leiden in principe niet tot de vernietiging van het steenuilenleefgebied. Omdat de afstand tussen het steenuilennest en de te slopen loods maar 44 meter bedraagt (zie figuur 5.3), kan de sloop in het broedseizoen een verstoring van de steenuilen veroorzaken. Ook kan de realisatie en ingebruikname van de bed & breakfast voor verstoring zorgen.

Figuur 5.3. De afstand tussen het steenuilennest (rode ovaal) en de te slopen loods bedraagt maar 44 meter.

Zonder goede ecologische begeleiding bestaat dus de kans dat steenuilen worden verstoord en/of hun broedhabitat verloren gaat.

- De te slopen gebouwen bevatten mogelijk vleermuisverblijven. De sloop leidt dus mogelijk tot vernietiging van vleermuisverblijven en sterfte/verwonding/verstoring van vleermuizen.
- In de holle knotwilgen bevinden zich mogelijk vleermuisverblijven. Ook dienen de bomen in het plangebied mogelijk als foerageergebied en aanvliegroute voor vleermuizen. Doordat de knotwilgen zullen blijven staan, gaan er geen vleermuisverblijven verloren. Indien er buitenverlichting wordt geplaatst ontstaat er mogelijk wel een verstoring van vleermuizen. Wanneer binnen het plangebied enkele bomen zonder holtes worden gekapt, zal dit geen noemenswaardige aantasting aan een vaste vliegrouete of foerageergebied opleveren omdat het slechts enkele bomen betreft.

In tabel 5.3 zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingsregime Wnb	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in opgaande vegetaties en gebouwen broedende vogels	Vogels	X	X					
Tabel 5 soorten*	Vogels							
Huismus en gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermd nest	X	X					
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermd nest	X	X					
Vleermuizen	Internationaal beschermde soorten			X	X		X	
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X
Rugstreeppad	Internationaal beschermde soorten			X	X	X	X	

Tabel 5.3. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wnb. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

* Nesten van deze vogelsoorten zijn niet jaarrond beschermd, maar de aanwezigheid van geschikt broedhabitat moet worden gewaarborgd.

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van habitatsoorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
 - (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
- De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb).

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Natura 2000

De plannen zullen naar onze mening waarschijnlijk geen effect op de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden hebben. Om elk risico uit te sluiten, is het echter te overwegen de te verwachten stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te laten bepalen. Indien daaruit blijkt dat er een significante toename is te verwachten, is er een vergunning nodig op grond van de Wnb.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De bouw en het gebruik van de woningen en de toenemende verkeersbewegingen hebben waarschijnlijk geen negatieve effecten op het NNN of weidevogelgebieden. Omdat er geen negatieve effecten zijn te verwachten, zijn er op deze punten geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbesluit.

6.3 Beschermde planten en dieren

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wnb zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb); deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten dieren die tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Rugstreeppad

In het plangebied komen mogelijk rugstreeppadden voor, die onder de Wnb zijn beschermd. Aanvullend onderzoek in de voortplantingstijd naar deze soort zal moeten uitwijzen of dit het geval is. Er moet op minimaal twee avonden in de periode half april – mei om te luisteren naar kooractiviteit en gedurende 5 bezoeken in juni/juli om te zoeken naar eisnoeren en larven en (sub)adulte dieren onder puin etc. Indien blijkt dat rugstreeppadden het plangebied gebruiken, dan dient er een ontheffing op de Wnb te worden aangevraagd. Ook dient in de bouwfase te worden gewaarborgd dat de soort zich niet kan vestigen in het plangebied. Dat kan door er voor te zorgen dat er geen plasjes aanwezig zijn en tijdens de bouwfase paddenschermen te plaatsen rondom het plangebied.

Vleermuizen: aanvullend onderzoek en compensatie vooraf

De te slopen gebouwen bevatten mogelijk vleermuisverblijven. Het slopen van de gebouwen kan daarom leiden tot verstoring of vernietiging van vleermuizen en hun verblijven. Omdat alle vleermuissoorten streng zijn beschermd, dient het voorkomen van dergelijke verblijven conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 2017) te worden onderzocht. Volgens het vleermuisprotocol zijn daartoe 5 onderzoeksronden nodig:

- 3 rondes (2 avonden en 1 ochtend) onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli);
- 2 rondes (1 avond en 1 ochtend) onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Indien blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn, dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat er op aangepaste wijze wordt gewerkt (zodat er geen vleermuizen worden gedood) en dat er nieuwe vleermuisverblijven gecreëerd moeten worden (BIJ12, 2017a). Om vertraging te voorkomen, is het verstandig om vooruitlopend op de resultaten van het vleermuisonderzoek al alternatieve vleermuisverblijven te realiseren.

Omdat de weilanden, de meeste bomen en alle holle bomen in het plangebied blijven behouden, is er geen onderzoek naar de functionaliteit van de bomen voor vleermuizen nodig. Wanneer binnen het plangebied enkele bomen zonder holtes worden gekapt, zal dit geen noemenswaardige aantasting aan een vaste vliegroute of foerageergebied opleveren omdat het slechts enkele bomen betreft. Om verstoring van vleermuizen te voorkomen, mag er tot op een afstand van 10 meter van de bomen alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst; van de bomen af omlaag gerichte straatverlichting, met een scherpe bundel, zoals ledlampen. Hierbij kan worden gekozen voor amberkleurige UV-vrije led armaturen (Zoogdiervereniging, 2011) of rood licht (Spoelstra et al, 2017).

Algemene vogels

In de opgaande vegetaties en in de te slopen gebouwen komen mogelijk beschermde vogelnesten voor tijdens het broedseizoen. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd of als strenger beschermd wordt beschouwd. Hiervoor zijn maatregelen die negatieve effecten voorkomen wel verplicht. Verstoring van broedvogels en vernietiging van vogelnesten kan worden voorkomen door de sloopwerkzaamheden en het verwijderen van opgaande vegetaties buiten de periode 15 maart – 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) uit te voeren. Door naleving van deze maatregel worden ten aanzien van algemene vogels geen overtredingen op de Wet natuurbescherming begaan.

Huismus en gierzwaluw: aanvullend onderzoek

In de te slopen gebouwen bevinden zich mogelijk huismus- en/of gierzwaluwnesten. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Voordat de gebouwen mogen worden gesloopt, dient daarom eerst het voorkomen van huismusnesten conform Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022) te worden onderzocht. Hierbij wordt voor de huismus uitgegaan van 2 ochtendbezoeken in de periode 1 april – 15 mei. Ook dient voor de sloop het voorkomen van gierzwaluwnesten te worden onderzocht, conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017b). Hierbij wordt uitgegaan van 3 avondbezoeken in de periode 1 juni – 15 juli. Indien blijkt dat er huismusnesten en/of gierzwaluwnesten aanwezig zijn, dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd.

Steenuil

Een van de in het plangebied aanwezige holle knotwilgen fungeert als steenuilennest (zie figuren 4.4.3 en 5.3). Het als weiland met knotbomen en struweel ingericht deel van het plangebied fungeert als foerageergebied voor de steenuil. Nesten van de steenuil zijn in Zuid-Holland jaarrond beschermd en rond het nest dient voldoende leefgebied aanwezig te zijn om de jongen te laten opgroeien. Door de weilanden met knotbomen, steenuilennestkasten en een deel van het struweel te behouden, wordt de functionaliteit van het steenuilenleefgebied op de korte en lange termijn gewaarborgd. Daarnaast dient er met een aangepaste werkwijze te worden voorkomen dat de steenuilen noemenswaardig worden verstoord. Ten aanzien van de steenuil dient een ontheffing op de Wnb te worden aangevraagd. Omdat al bekend is waar het steenuilennest zich bevindt en welke delen van het plangebied van belang zijn voor de soort, is er naar mening van Faunaconsult geen aanvullend steenuilenonderzoek meer nodig. Dit dient echter bij de provincie te worden geverifieerd.

Tabel 5 vogelsoorten

In de te slopen gebouwen bevinden zich tijdens het broedseizoen mogelijk nesten van de zwarte roodstaart. De zwarte roodstaart is een 'tabel 5 soort' waarvan het nest weliswaar niet jaarrond wordt beschermd, maar waarvan de aanwezigheid van broedhabitat moet worden gewaarborgd. Door in de nieuw te bouwen gebouwen nestkasten voor halfhollenbroeders in te metselen, wordt daarin voorzien en is aanvullend onderzoek niet nodig. Een geschikte nestkast is de Vivarapro IB DI 01 Inbouwsteen Halfopen.

Doordat de knotwilgen worden behouden, is er voor andere mogelijk in het plangebied broedende tabel 5 soorten (koolmees, pimpelmees en spreeuw) sowieso voldoende alternatieve broedgelegenheid voorhanden.

LITERATUUR

- BIJ12. 2017a. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017b. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2022. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0. BIJ12, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016a. Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland. Provinciaal Blad 2016, nummer 6786.
- Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016b. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland. Provinciaal Blad 2016, nummer 6788.
- Spoelstra, K, R.H.A. van Grunsven, J.J.C. Ramakers, K.B. Ferguson, T. Raap, M. Donners, E.M. Veenendaal en M. E. Visser. 2017. Response of bats to light with different spectra: light-shy and agile bat-presence is affected by white and green, but not by red light. The Royal Society Publishing. www.rspb.royalsocietypublishing.org
- Zoogdierverseniging, 2011. Een vleermuisvriendelijke kleur voor verlichting. www.zoogdierverseniging.nl/een-vleermuisvriendelijke-kleur-voor-verlichting

BIJLAGE 1.

TOELICHTING PER BESCHERMINGSREGIME

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wnb. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wnb)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wnb)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wnb)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wnb)
- het, voor zover bij of krachtens de Wnb toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wnb).

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten ('GS') kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten ('PS') kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de 'minister') het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling.

Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan;
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en;
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de 'strikt beschermde soorten', omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wnb zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wnb)
- het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wnb)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 lid 2 Wnb).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wnb). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wnb) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets)
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan

- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke Habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Dit aanvullende beschermingsregime vloeit niet voort uit Europese wet- of regelgeving en beschermt alleen de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wnb. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wnb, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wnb:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wnb (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets)
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke Habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of;
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art.3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing